

Haridusteaduste instituudi lõputööde nõuded ja kaitsmise kord

I Lõputöö nõuded

1. Bakalaureuse- ja magistritöö (edaspidi lõputöö) on teadustöö nõuetele vastav pedagoogiline uurimuslik töö (vt lisa 1).
2. Lõputööks võib olla ka ETIS-e klassifikaatorite alusel 1.1, 1.2 või 3.1 kategooriasse kuuluv eelretsenseeritav teadusartikkel. Võõrkeelsele artiklile lisatakse kõiki lõputöö osi kajastav eestikeelne kokkuvõte (6000–9000 tähemärki koos tühikutega).
3. Lõputöö eesmärk on suunata üliõpilast õppimise, õpetamise või õppesisuga seonduva probleemi teaduslikule lahendamisele, andes iseseisva uurimusliku töö oskused.
4. Lõputööl võib olla üks või mitu autorit. Mitme autoriga tööde puhul määratlevad töö kirjutajad, milles seisneb iga autori originaalne panus. See esitatakse autorsuse kinnituse juures. Mitme autoriga töös peab olema nähtav suurem töömaht nt andmete hulk on suurem või uuringu disain ja/või andmeanalüüs on keerukam.

II Teema ja juhendaja

5. Üliõpilane peab valima juhendaja ja teavitama sellest õppekorralduse spetsialisti hiljemalt kaitsmisele eelneva õppeaasta 31. maiks. Juhendajaks võib olla isik, kellel on vähemalt magistrikraad või sellele vastav haridustase. Põhjendatud juhtudel võib juhendajaks määrata oma ala silmapaistva praktiku, kellel ei ole magistrikraadi või sellele vastavat haridustaset. Kui üliõpilase juhendaja ei ole ülikooliga seotud töölepinguga või on mõnest teisest valdkonnast ülikoolis, määratakse vajadusel haridusteaduste instituudi akadeemiliste töötajate seast vastutav juhendaja (v.a õpetajahariduse õppekaval, kui üliõpilane kaitseb oma lõputöö teise valdkonna koodiga magistritöö aines ja juhendaja on ülikooliga seotud töölepinguga). Vastutava juhendaja määramise otsustab programmijuht. Vajadusel määratakse juhendaja haridusteaduste instituudi valitsuse otsusega.
6. Üliõpilane sõnastab koostöös juhendajaga teema ja koostab lõputöö nõuetekohase projekti (vt lisa 2). Projekt tuleb esitada õppekorralduse spetsialistile töö autori(te) ja juhendaja(te) poolt digitaalselt allkirjastatuna kaitsmisele eelneval semestril hiljemalt 31. oktoobriks või 31. maiks (hiljemalt kell 17.00). Eripedagoogika ja logopeedia

magistriõppekaval saab projekti esitada ainult 31. oktoobriks. Kui eestikeelsel õppekaval õppiv üliõpilane soovib koostada ja/või kaitsta tööd mõnes teises keeles peale eesti keele, siis peab ta seda oma projektis põhjendama.

7. Vajadusel tehakse ettepanek projekti täpsustamiseks ja/või kaasjuhendaja leidmiseks. Lõputöö projekti kinnitab või lükkab tagasi programmijuht hiljemalt 30. novembriks või 15. juuniks, kaasates vajadusel eksperte.
8. Programmijuhid esitavad lõputöö juhendaja(d) kinnitamiseks hiljemalt 1. detsembriks või 16. juuniks asejuhatajale õppe alal. Juhendaja kinnitamise aluseks on nõuetekohane lõputöö projekt. Lõputööde juhendajad kinnitatakse instituudi juhataja korraldusega hiljemalt kuus kuud enne töö eeldatavat kaitsmist.
9. Lõputöö juhendaja(te) ülesandeks on:
 - a) aidata üliõpilast töö teema valikul ja konsulteerida üliõpilast lõputöö kõigil etappidel (orienteeruvalt bakalaureusetöö puhul 20 t ja magistritöö puhul 40 t);
 - b) selgitada töö ajakava ja lõputööle esitatavaid nõudeid;
 - c) määrata magistritöö puhul töö teaduseriala (CERCS) ja tagada selle kirjapanek lõputöö projektis (sotsiaalteaduste valdkonna loetelu on leitav siseveebist: <https://wiki.ut.ee/display/ois/CERCS+teaduseriala>);
 - d) viia läbi lõputöö originaalsuse tõendamiseks kontroll plagiaadituvastussüsteemis ning saata süsteemist tulnud raport koos tõlgendusega õppekorralduse spetsialistile hiljemalt 5 päeva enne kaitsmist;
 - e) hinnata lõputööle esitatavate nõuete täitmist vastavalt hindamiskriteeriumitele ja nõuetele vastavuse korral lubada töö kaitsmisele kinnitades seda lõputöö digitaalse allkirjastamisega;
 - f) saata oma soovituslik hinne eraldi e-kirjaga õppekorralduse spetsialistile hiljemalt kaitsmisele eelneval päeval.

III Kaitsmiskomisjoni moodustamine

10. Ettepaneku kaitsmiskomisjoni koosseisu kohta teeb programmijuht.
11. Kaitsmiskomisjon on vähemalt kolmeliikmeline. Kaitsmiskomisjoni kuuluvad akadeemilised töötajad sh. doktorandid. Kutse omistamise korral on eriala organisatsioonidel õigus saata komisjoni oma esindaja. Komisjon on hindamisel otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole komisjoni koosseisust.
12. Kui õppekava täitmisel antakse kutse, kooskõlastatakse lõputöö kaitsmise komisjoni

koosseis kutset andva eriala organisatsiooniga. Õpetaja kutse andmisel toimub kooskõlastamine koostöös Pedagogicumiga. Teiste erialaorganisatsioonidega kooskõlastab kaitsmiskomisjonid haridusteaduste instituut.

13. Kaitsmiskomisjon moodustatakse iga õppeaasta 15. oktoobriks. Kaitsmiskomisjoni koosseisus ja kaitsmise kuupäev asub vajadusel teha muudatusi ühe õppeaasta sees. Komisjon kinnitatakse instituudi juhataja korraldusega hiljemalt 10. jaanuariks, kui kaitsmine toimub talvel ja hiljemalt 15. maiks, kui kaitsmine toimub kevadel.

IV Lõputöö esitamine ja kaitsmisele suunamine

14. Lõputöö esitatakse õppekorralduse spetsialistile elektroonselt pdf-formaadis digitaalselt allkirjastatuna töö autori ja juhendaja poolt hiljemalt 10 tööpäeva enne kaitsmist, hiljemalt tööpäeva lõpuks (kell 17.00). Faili nimi vormistatakse bakalaureusetöö puhul: perekonnanimi_eesnimi_ba.pdf ja magistritöö puhul: perekonnanimi_eesnimi_ma.pdf.
15. Lõputöö osana esitatakse samas failis töö autori poolt lihtlitsents. Lihtlitsentsile ei lisata lehekülje numbrit ja seda ei kajastata töö sisukorras. Lihtlitsentse on kolme liiki:
- a) tavaline – antakse ülikoolile luba lõputöö elektroonselt avaldada;
 - b) avaldamisel tähtajaline piirang – vajalik ka õppeprodekaani nõusolek;
 - c) elektroonseks kopeerimiseks säilitamise eesmärgil – tööd ei avalikustata, vajalik õppeprodekaani nõusolek).
16. Lõputöö kaitsmisele lubamise eelduseks on õppekava kõigi õppeainete läbimine, kui õppekavas ei ole määratud teisiti.
17. Retsensendiks võib olla valdkonnas kompetentne isik, kellel on vähemalt retsenseeritava töö õppeastmele vastav haridustase. Retsensendi otsib ja kokkuleppe sõlmib juhendaja ning esitab retsensendi nime õppekorralduse spetsialistile. Õppekorralduse spetsialist kooskõlastab retsensendid programmijuhiga ja seejärel edastab info kaitsmiskomisjoni esimehele.
18. Juhul kui sobivat retsensenti ei leita haridusteaduste instituudi töötajate hulgast, otsitakse retsensent väljastpoolt instituuti või väljastpoolt ülikooli ning kooskõlastatakse programmijuhiga.
19. Töö saadab retsensendile õppekorralduse spetsialist vähemalt seitse tööpäeva enne kaitsmist. Koos tööga saadetakse retsensendile ka retsenseerimise soovituslik vorm (lisa 3).

20. Retsensent esitab retsensiooni ja oma soovitusliku hinde vähemalt kaks päeva enne kaitsmist õppekorralduse spetsialistile, kes edastab retsensiooni üliõpilasele mitte varem kui kaks päeva enne kaitsmist.
21. Lõputöö autoril on õigus lõputöö tagasi võtta hiljemalt üks päev enne vastava õppekava lõputööde kaitsmiste algust.
22. Parandusi lõputöös (kirjavead, viitamisvead jms) saab üldjuhul teha ajani, kuni töö on esitatud kaitsmiseks. Erandjuhul kaitsmiskomisjoni loal saab pärast esitamist teha töös parandusi, mis võivad tekitada olulist kahju (nt vead instrumendis, eetika nõuetes vms).

IV Kaitsmisprotseduur ja hindamine

23. Lõputööd saab kaitsta kaks korda aastas: jaanuaris ja mais–juunis.
24. Lõputöö kaitsmise aeg on bakalaureuseõppes kuni 30 minutit, magistriõppes kuni 45 minutit.
25. Lõputöö kaitsmine saab toimuda ainult kaitsja kohalolekul. Kaitsmiskomisjoni esimees võib põhjendatud taotluse alusel lubada kaitsmist ka reaajas toimuva kahe-suunalise pilti ja heli võimaldava side abil. Kaitsmisel osaleb retsensent, v.a juhul, kui ta ei saa mõjuval põhjusel kaitsmisel osaleda. Kui retsensent ei saa kaitsmisel osaleda, täidab tema kohuseid üks kaitsmiskomisjoni liige.
26. Lõputöö kaitsmine toimub avaliku akadeemilise väitluse vormis järgmiste etappidena:
 - a) üliõpilase kuni 7-minutiline (bakalaureuseõppes) või kuni 12-minutiline (magistriõppes) ettekanne, milles ta annab ülevaate oma lõputöö olulisematest osadest (uurimisprobleem, eesmärk, uurimisküsimused, meetodika, tulemused ja järeldused);
 - b) retsensendi ja kaitsja akadeemiline väitlus;
 - c) avalik arutelu ja küsimused kaitsjale;
 - d) kaitsja lõppsõna (ei ole kohustuslik).
27. Lõputööd hindab lõputööde kaitsmiskomisjon, mille tööst võtavad nõuandva hääleõigusega osa ka retsensent ja juhendaja. Kui juhendaja on kaitsmiskomisjoni liige, siis ei osale ta enda juhendatud töö arutelul komisjoni liikmena.
28. Hindamise aluseks on lõputööle (s.h. artiklina esitatud lõputööle) seatud väljundite saavutatus ja töö vastavus hindamiskriteeriumitele (vt lisa 4). Lõputöö positiivse tulemuse jaoks on vajalik, et kõik kriteeriumid oleksid täidetud vähemalt

miinimumtasemel. Hinne moodustub komisjoni liikmete poolt tööle ja kaitsmisele pandud hinde ning retsensendi ja juhendaja soovituslike hinnete alusel komisjoni liikmete konsensusliku kokkuleppe tulemusena.

29. Kui kaitsmiskomisjon otsustab, et lõputöö ja kaitsmine ei vastanud nõutud tasemele, siis hinnatakse lõputöö puudulikuks. Sel juhul on võimalik üks korduskaitsmine. Lõputöö korduskaitsmine peab toimuma vähemalt aasta jooksul alates esmakordse kaitsmise toimumise semestri lõpust. Korduskaitsmine eeldab lõputöö täiendamist või ümberkirjutamist. Sama lõputöö korduskaitsmise õigust ei ole juhul, kui üliõpilane on lõputöö kaitsnud negatiivsele hindele akadeemilise petturluse tõttu.
30. Lõputöö hinded tehakse teatavaks vahetult pärast kaitsmisprotokolli vormistamist, kuid mitte hiljem kui ühe tööpäeva jooksul pärast kaitsmist.
31. Kaitsmise tulemuste vaidlustamine toimub TÜ õppekorralduseeskirjas p 158 kehtestatud korra alusel.

Lisa 1. Lõputöö kirjutamise ja vormistamise juhend

1. Lõputöö ülesehitus ja põhilised komponendid

Lõputöö vormistamisel lähtutakse APA (*American Psychological Association*) publitseerimisjuhistest.

1.1. Tüüpiliselt on lõputöö järgmise ülesehitusega:

- Tiitelleht (lehekülg 1, millele jäetakse leheküljenumber märkimata). Vt vormistust juhendi lõpus.
- Eesti- ja võõrkeelne kokkuvõte (lehekülg 2)
- Sisukord

Põhitekst (mis koosneb järgmistest osadest):

- Sissejuhatus (alustatakse uuel lehelt)
 - Teoreetiline ülevaade
 - Metoodika
 - Tulemused
 - Arutelu
 - Tänuõnad
 - Autorsuse kinnitus
-
- Kasutatud kirjandus (alustatakse uuel lehelt)
 - Lisad (alustatakse uuel lehelt, iga lisa eraldi lehel)

Kokkuvõte (inglise keeles *abstract*) on lühike ja infotihe ülevaade tööst. Nii eesti- kui võõrkeelse kokkuvõtte pikkus on kuni 120 sõna. Kokkuvõtte algusesse tuleb kirjutada töö pealkiri ning lõpus on tööga seotud võtmesõnad. Kokkuvõte sisaldab uurimuse eesmärki ning uuringu metoodika, olulisemate tulemuste ja järelduste lühikirjeldust. See osa tööst soovitatakse kirjutada umbisikulises tegumoes ning selles ei anta hinnanguid tulemuste kohta. Kokkuvõte esitatakse kahes keeles v.a juhul, kui töö koostatakse inglise keeles. Kui töö on kirjutatud inglise keeles, esitatakse vaid ingliskeelne kokkuvõte koos võtmesõnadega.

Sissejuhatus lõputöös sisaldab uuritava probleemi tausta. Siin tuuakse välja teema valiku põhjendus ja selgitatakse uuritava probleemi olulisust ja aktuaalsust tuginedes allikatele. Sissejuhatuse pikkus on üldjuhul üks lehekülg.

Teoreetilises ülevaates tuuakse läbi sünteesi ja arutluse välja vaid käesoleva uurimuse jaoks olulised aspektid. Näidatakse seost teooria, varasemate uurimuste ja oma töö vahel. Teoreetiline ülevaade võib sisaldada mitut alapeatükki. Selle osa lõpus sõnastatakse uurimisprobleem, töö eesmärk, sõnastatakse uurimisküsimused või püstitatakse hüpoteesid (viidates teooriale ja/või varasematele uurimustele).

Metoodika osas kirjeldatakse, kuidas on uuring üles ehitatud ja läbi viidud. See alajaotus kajastab infot, mis võimaldab lugejatel saada ülevaate sellest, mida ja kuidas tehti. Metoodika peatükk peab olema kirjeldatud sedavõrd detailselt, et oleks võimalus uuringut korrata. Tavaliselt jagatakse metoodika osa alapeatükkideks tuues välja tegevused uuringu kvaliteedi tagamiseks uuringu kõikides etappides. Arutletakse eetika nõuete tagamise üle. *Valim:* kirjeldatakse valimi koostamise põhimõtteid ja protseduuri, esitatakse uuritavate hulk ning uuringu seisukohast muu uuritavate kohta käiv oluline info. *Andmekogumine:* kirjeldatakse milliseid andmekogumise meetodeid kasutati ja kuidas andmeid koguti. Esitatakse kasutatud uurimisinstrumentide loetelu ja lühikirjeldus, nende valiku või koostamise põhimõtted ning nende usaldusväärsus. Esitatakse ka andmete kogumise protseduuri kirjeldus. Uurimisinstrumentide täpne kirjeldus ning mõõtevahendid/andmekogumise instrumendid esitatakse vajadusel ja/või võimalusel lisades. *Andmeanalüüs:* antakse ülevaade andmetöötluse põhimõtetest ja kasutatavatest meetoditest ja kirjeldatakse põhjalikult andmeanalüüsiga seotud tegevused.

Tulemuste peatükis esitatakse ülevaade analüüsi tulemustest. Esitada tuleb kõik olulisemad tulemused. Saadud tulemuste tähenduse üle selles peatükis ei arutleta. Tulemuste selgemaks esitamiseks või illustreerimiseks kasutatakse tabelleid ja jooniseid, kvalitatiivse töö puhul tsitaate.

Arutelus (diskussioonis) tõlgendatakse saadud tulemusi uurimisküsimuste ja/või hüpoteeside valgusel ning seostatakse sissejuhatuses ja teoreetilises ülevaates toodud seisukohtadega. Alustada tuleks selge vastusega küsimusele, kas hüpoteesid leidsid kinnitust või mitte, millised vastused uurimisküsimustele saadi. Arutelu ei ole tulemuste osa ümberkirjutus. Tuuakse välja sarnasused ja erinevused käesolevas töös saadud tulemuste ja kirjanduses esitatud tulemuste vahel ning pakutakse leitud erinevustele/sarnasustele põhjendusi või selgitusi. Siin arutletakse ka üldistuste ja järelduste kehtivuse, uurimuse

tugevuste ja piirangute üle, osutatakse saadud tulemuste rakendamisvõimalustele ning antakse soovitusi edasi uurimiseks. Kvalitatiivsete ja kombineeritud uuringute puhul on tulemused ja arutelu lubatud esitada ka ühes peatükis.

Tänuõnad: siin loetletakse üles kõik inimesed, kelle abi lõputöö valmimisel kasutati (v.a uuritud isikud nimeliselt), märgitakse ära saadud uurimistoetused ja/või osalemine uurimisprojektides.

Autorsuse kinnituse osas tuuakse mitme autoriga töö puhul välja igäihe panus. Töö tekstiosa lõppu lisatakse järgnev lõik:

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Lõigule järgneb töö autori nimi ja allkiri kujul /allkirjastatud digitaalselt/ ja kuupäev.

Kasutatud kirjandus. Kõik töös sisalduvad viited peavad olema esitatud kasutatud kirjanduse loetelus ning vastupidi. Kasutatud kirjanduse loetelu ei tohiks olla ülepaisutatud, vaid peab sisaldama piisavalt allikaid autori seisukohtade ja läbiviidud uurimistöö mõistmiseks. Kui töö valimi moodustavad tekstid (nt analüüsitakse õpikuid, ajalehti) või muud materjalid (nt filmid), esitatakse loetelu nendest allikatest eraldi koos vastava alapealkirjaga.

Lisad esitatakse nummerdatult neile töös viitamise järjekorras. Lisad pealkirjastatakse ja kajastatakse töö sisukorras. Lisades lehekülgi ei nummerdata ja läbivat pealkirja ei esitata.

1.2. Tegevus- ja arendusuuring ning nende ülesehitus

Tegevus- ja arendusuuringud on arendusliku ja praktilise suunaga uuringud (nt õppevara, õpperadade, ainekursuste, arenduskavade jms loomine ja katsetamine). Tegevus- või arendusuuringu probleem tuleneb reeglina praktikast ning on seostatud teooria ja/või varasemate uurimustega. Tulenevalt nende uuringute tsüklilisest olemusest, võivad selle põhiteksti osad olla teistsuguse ülesehitusega, kui lisa 1 alapeatükis 1.1 esitatud töö ülesehitus.

1.3. Artikkel lõputööna

Lõputöö autor esitab komisjonile ETIS-e klassifikaatorite alusel 1.1, 1.2 või 3.1 kategooriasse kuuluva artikli pdf-versiooni ja kinnituskirja avaldamiseks vastuvõtmise kohta või artikli allikakirje. Artikli puhul on lõputöö kaitsja artikli esimene või teine autor. Kui artiklil on mitu

autorit, toob lõputöö autor eraldi lehel välja selgituse autori panuse kohta artikli koostamisel.

Kui artikli autor õpib eestikeelsel õppekaval, siis lisatakse võõrkeeles avaldatud artiklile eestikeelne kokkuvõte (6000-9000 tähemärki koos tühikutega). Eestikeelne kokkuvõte sisaldab järgmisi osi: sissejuhatus (sh teoreetiline ülevaade, eesmärk ja uurimisküsimused/hüpoteesid), meetodika, tulemused ja arutelu. Kokkuvõtte lõppu lisatakse võtmesõnad eesti keeles.

Eraldi dokumendis esitatakse artikli vormistusnõuded (ajakirja vormistusnõuded). Magistritöö vormistusnõuetele vastavust hinnatakse ajakirja vormistusnõuetest lähtuvalt. Lõputöö autor ja juhendaja digiallkirjastavad nimetatud dokumendid ühes ümbrikus.

2. Teksti vormistus

Üldiseid vormistamisnõudeid. Bakalaureusetöö maht on 15–20 lk lisadeta ja magistritöö maht on 25–30 lk lisadeta (sh mitme autoriga töödes).

- a) Töö esitatakse A4 formaadis.
- b) Teksti vormistamisel kasutatakse Times New Roman kirjatüüpi (Normal), tähe suurus 12 p.
- c) Peatüki sees lõikude eraldamiseks ei kasutata tühja rida. Lõiguvahe on 0 p.
- d) Töö vormistatakse reavahega 1,5, vabade servade laius on 2,5 cm.
- e) Read joondatakse vasaku serva järgi ja sõnade poolitamist ei kasutata.
- f) Lehekülje paremasse ülaserva märgitakse läbiv pealkiri ja lehekülje number.
- g) Leheküljed nummerdatakse araabia numbriga alates tiitellehest (ka 1. lehekülg, mis jäetakse märkimata) ning muudetakse nähtavaks alates teisest leheküljest. Töö teksti osa leheküljed nummerdatakse läbivalt kuni lisadeni. Lisadele leheküljenumbreid ei lisata.
- h) Iga järgnev peatükk ja alapeatükk eraldatakse eelnevast tekstist ühe tühja reaga.
- i) Peatüki pealkirjale või alapealkirjale järgnevat lõiku alustatakse taandreata. Järgnevate lõikude alguses kasutatakse taanet (1,27 cm).
- j) Töö sisukord, sissejuhatus, kasutatud kirjandus ja lisad algavad uuelts lehelt.

Pealkirjad. Lõputöös kasutatakse eri taseme pealkirju. Kõigil võrdse tähtsusega alateemadel peavad läbi kogu töö olema sama taseme pealkirjad, mis on kujundatud ühtemoodi. See aitab lugejal mõista töö hierarhilist struktuuri. Pealkirjade ette võib panna numbrid. Pealkirjade järel ei ole punkti, v.a juhul, kui pealkiri on lõigu esimeseks lauseks.

Viidata tuleb kõikidele autoritele ja nende isikute töödele, kelle ideid või seisukohti kirjeldatakse. Tuleb jälgida, et viited vormistatakse/sõnastatakse viisil, mis võimaldab lugejal eksimatult mõista, millised mõtted kuuluvad käesoleva teksti autorile ning millised mõtted on pärit kellegi teise kirjutistest. Kui vähegi võimalik, eelistatakse otsest viitamist; vältida tuleks kaudviitamist (ühe autori ideedele viidatakse teise autori töö kaudu). Tekstis esitatakse autori perenimi (autorite perenimed) ja teose ilmumise aasta. Kui töö autor puudub, esitatakse pealkiri (pika pealkirja puhul 2–3 esimest sõna) ja teose ilmumisaasta. Viidete vormistamisel lause lõpus on enne alati sulgudes viide ja seejärel peale sulgude lõppu punkt.

Tsiteerimise puhul on tegemist algteksti võimalikult täpse originaalile vastava esitusega. Tsitaate kasutatakse tekstis vaid põhjendatud erijuhtudel. Näiteks, kui:

1) originaalallika stiil on asendamatu, 2) allikmaterjali idee on sedavõrd oluline, et selle muutmise võib kahjustada kirjutise sisu või 3) soovitakse säilitada ütluse konkreetset sõnastust. Kõikidel muudel juhtudel eelistatakse teiste autorite mõtte edasiandmist oma sõnadega (Teadustöö alused, *s.a.*).

Tsitaat pannakse jutumärkidesse ning sellele lisatakse autori perenimi, teose ilmumise aasta ja lehekülje number või lõigu number. Juhul, kui tsiteeritavast lausest on osa välja jäetud, tuleb esitamata teksti asemele paigutada ümarsulud, mille vahel on kolm punkti.

Tsitaat peab olema piisavalt pikk, et selle mõte oleks arusaadav, ning samas tuleb välja tuua vaid antud kontekstis hädavajalik. Pikemad tsitaadid eristatakse muust tekstist teist šrifti kasutades või eraldi taandega lõiguna, ilma jutumärkideta ning reavahega 1,0 (*single*). Ebakorrektsused viitamisel võivad kaasa tuua loomevarguse ehk plagiaadi kahtluse.

Viidata tuleb ka tekstiroboti kasutamisele vastavalt Tartu ülikooli tekstiroboti kasutamise viitamisjuhendile ülikooli veebilehel.

Järgnevalt on tabelis 1 esitatud tekstisisese viitamise näited.

Tabel 1. Tekstisisese viitamise näited

Viitamise liigid	Viitamise põhimõtted ja näited
Üldpõhimõtted	Tekstis viidatakse kõikidele autoritele, kelle ideid või seisukohti kirjeldatakse. Tekstisisene viide peab vastama kirjanduse loetelus esitatud allikale.
Sulgudes viitamine	Teksti sees ümarsulgudes esitatakse autori(te) perenimi ja allika ilmumise aasta (tsitaadi puhul ka leheküljed).

Näited

(Toomela, 2016)
(Jõgi & Aus, 2015)

Viidates samades sulgudes mitmele allikale, esitatakse need tähestikulises järjekorras (arvestatakse esimest autorit). Allikad eraldatakse üksteisest semikooloniga.

Näide

(Jõgi & Aus, 2015; Toomela, 2016)

Lause sees viitamine	Juhul, kui autori nimi esitatakse lause osana, lisatakse allika ilmumise aasta (tsitaadi puhul ka leheküljed) ümarsulgudes vahetult autori nime järel.
----------------------	--

Näited

Toomela (2016) sõnul...
Jõgi ja Aus (2015) töid välja, et ...

Autoreid on üks või kaks	Kui autoreid on üks või kaks, kirjutatakse perenimed alati välja. Kahe autori puhul eraldatakse tekstis perenimed sidesõnaga ja; sulgudes viitamisel kasutatakse &-märki.
--------------------------	---

Näited

(Nelis & Pedaste, 2020)
Nelis ja Pedaste (2020)

Autoreid on kolm ja rohkem	Kui autoreid on kolm või rohkem, siis esitatakse viites ainult esimese autori perenimi, millele lisatakse lühend jt. Sulgudes kasutatakse lühendit <i>et al.</i>
----------------------------	--

Näited

(Anspal *et al.*, 2019)
Anspal jt (2019)

Viitamine sama autori mitmele allikale	Viidates sama autori erineval ajal ilmunud allikatele, esitatakse viites autori nimi üks kord ja allikad järjestatakse ajaliselt alates varem ilmunust. Ilmumisaastad eraldatakse üksteisest komadega.
--	--

Näited

(Toomela, 2016, 2017)
Toomela (2016, 2017)

Viidates sama autori samal aastal ilmunud allikatele, lisatakse aastaarvu järele täht a, b, c. Tähed pannakse vastavalt allikate esitamise järjekorrale kirjanduse loetelus (pealkirja alusel tähestikulises järjekorras).

Näited

(Sadler, 2012a, 2012b)
Sadler (2012a, 2012b)

Autoriks asutus või
organisatsioon

Näide

(American Psychological Association, 2020)
(Haridus- ja Teadusministeerium, 2021)

Kui asutusel või organisatsioonil on üldtuntud ja -kasutatav lühend, võib juhul, kui allikale tuleb töös korduvalt viidata, kasutada lühendit. Nagu lühendite puhul tavaks, tuleb esmakordsel mainimisel esitada asutuse või organisatsiooni täielik nimi ja sellele lisada lühend. Edaspidi on viites võimalik kasutada lühendit. Kasutatud kirjanduse loetelus esitatakse täielik nimi.

Näited

Esimesel korral

(Haridus- ja Teadusministeerium [HTM], 2021)

Järgnevalt

(HTM, 2021)

Autor puudub

Kui autor puudub, viidatakse allikale pealkirja järgi. Kasutatud kirjanduse loetelus esitatakse kõik allika ilmumisaastad.

Näide

(Põhikooli riiklik õppekava, 2010)

Kui pealkiri on pikk, kirjutatakse sellest välja kaks-kolm esimest sõna.

Näide

(Kutsestandard. Õpetaja..., 2019)

Ilumisaasta puudub

Kui allikal puudub ilmumisaasta, kasutatakse viitamisel lühendit *s.a.*

Näide

(Kiindumussuhe, *s.a.*)

Kui viidatakse sama autori allikatele, millel kõigil puudub aastaarv, siis lisatakse vastav täht (a, b, c jne) koos sidekriipsuga. Tähed pannakse vastavalt allika esinemise järjekorrale tekstis.

Näited

Maasik (*s.a.-a*)

Maasik (*s.a.-b*)

Kaudviitamine

Viitamist varasemale allikale teise allika kaudu soovitatakse vältida. Kui kaudviitamine on paratamatu, tuleb osutada nii algallikale kui ka sellele allikale, mille kaudu viidatakse.

Näited

(Rachlin, 1991, viidatud Krull, 2018 j)

Odom jt (1999, viidatud Nelis & Pedaste, 2020 j)

Konverentsiettekannet Korral viidatakse ettekande autori(te)le ja konverentsi toimumise aastale. Tekstis viidatud konverentsi ettekande kohta lisatakse kirje ka kasutatud allikate loetelusse.

Näited

(Evans *et al.*, 2019)

Evans jt (2019)

Isiklikule suhtlusele viidatakse tekstis vaid erandjuhtudel. Isik, keda tsiteeritakse/refereeritakse, peab olema sellest teadlik. Isiklikku kontakti ja suhtlust ei lisata kasutatud kirjanduse loetellu.

Elektrooniline kirjavahetus **Näide**
Kirjavahetusest pedagoogikateadlase emeriitprofessor E. Krulliga (isiklik suhtlus, 20. september 2019) selgus, et ...

Intervjuu või isiklik suhtlus **Näide**
Emeriitprofessor J. Mikk (isiklik suhtlus, 2. oktoober 2019) leiab, et ...

Tsiteerimine

Lühemad tsitaadid (kuni 40 sõna) Tsitaat pannakse jutumärkidesse ja viitamisel näidatakse ka täpne lehekülg. Juhul, kui tsiteeritavast lausest on osa välja jäetud, tuleb esitamata teksti asemele paigutada ümarsulud, mille vahel on kolm punkti.

Näide

On huvipakkuv, et “kuigi infotehnoloogia on tohutult arenenud (...) eelistasid just nooremad õpetajad endiselt traditsioonilise õpetamise meetodeid” (Tamm, 2007, lk 18).

Videos öeldu tsiteerimiseks tähistatakse ajavahemik (minutid:sekundid), mil tsiteeritud tekst kõlas.

Näide

(Uusberg, *s.a.*, 3:15-3:35)

Tsiteerides elektroonilist dokumenti, milles puuduvad leheküljenumbrid, esitatakse viitamisel lõigu number.

Näide

„.....“ (Kiindumussuhe, *s.a.*, para 4).

Pikem tsitaat Kui tsitaat on pikem kui 40 sõna, eristatakse see muust tekstist teist šrifti kasutades või eraldi taandega lõiguna, ilma jutumärkideta ning reavahega 1,0 (*single*).

Näide

Kikas (2013) on selgitanud järgnevalt:

Kuna kolmandas kooliastmes õppivad lapsed on piisavalt vanad ja kuus-seitse aastat koolis käinud, kalduvad põhikooli aineõpetajad arvama, et laste psüühilised protsessid on arenenud täiskasvanute tasemele ja nende

ülesanne ei ole protsesse arendada. Tegelikult tuleks nende iseärasustega õpetamisel alati arvestada ning õpetajate tegevus kujundab ka psüühilisi protsesse, juhtugu see siis õpetaja teadmata või teadvustatult (ja teadvustatult on alati parem) (lk 31).

Kasutatud kirjanduse loetelu lisatakse töö lõppu (sh kirje tekstiroboti kohta). Allikad esitatakse nende esimeste autorite perekonnanimede tähestikulises järjestuses ning iga kirje sisaldab järgmisi elemente: autori(te) nimi (nimed), ilmumise aasta, pealkiri ja kirjastamise andmed. Kui autorit ei ole, siis on järjestamise aluseks pealkiri. Need andmed on vajalikud konkreetse allika leidmiseks. Elektroonilise dokumendi puhul peavad kirjes kajastuma teksti autor ja pealkiri, veebilehe aadress. Tabelis 2 on esitatud kasutatud kirjanduse põhiliste kirjete tüüpide näiteid. Kasutatud kirjanduse vormistamisel kasutatakse iga kirje puhul alates teisest reast taanet. Näited:

Häidkind, P., & Oras, K. (2016). Kaasava hariduse mõiste ning õpetaja ees seisvad ülesanded lasteaedades ja esimeses kooliastmes. *Eesti Haridusteaduste Ajakiri*, 4(2), 60-88.

Kivirand, T., Leijen, Ä., Lepp, L., & Malva, L. (2020). Kaasava hariduse tähendus ja tõhusa rakendamise tegurid Eesti kontekstis: õpetajaid koolitavate või nõustavate spetsialistide vaade. *Eesti Haridusteaduste Ajakiri*, 8(1), 48-71.

Tabel 2. Kasutatud kirjanduse põhiliste kirjete näited

Allika tüüp	Kirje koostamise põhimõtted ja näited
Üldpõhimõtted	Kasutatud kirjanduse loetelus esitatakse kõik allikad, millele on tekstis viidatud. Allikad esitatakse esimeste autorite perenimede tähestikulises järjestuses. Kui autor puudub, siis on järjestamise aluseks pealkiri. Iga kirje sisaldab tavaliselt järgmisi elemente: autori(te) nimi (nimed), allika ilmumise aasta, pealkiri ja kirjastamise andmed. Kõik kirjed lõppevad punktiga. Punkti ei lisata vaid veebiaadressi ja DOI-numbri järel. Kirje koostamise täpsemad põhimõtted sõltuvad allika tüübist.
Ühe autori samal aastal avaldatud allikad	Ühe autori samal aastal avaldatud allikad järjestatakse pealkirja alusel tähestikulises järjekorras. Erinevad allikad tähistatakse aastaarvu järel tähtedega a, b, c. Näited Sadler, I. (2012a). The challenges for new academics in adopting student-centred approaches to teaching. <i>Studies in Higher Education</i> , 37(6), 731-745. https://doi.org/10.1080/03075079.2010.543968 Sadler, I. (2012b). The influence of interactions with students for the

development of new academics as teachers in higher education.
Higher Education, 64 (2), 147-160. <https://doi.org/10.1007/s10734-012-9545-0>

Autor või koostaja puudub Kui allikal puudub autor või koostaja, esitatakse see loetelus pealkirja alusel.
Näide
Looduse entsüklopeedia. (2013). Varrak.

Perioodikaväljaanded

Teadusajakirja artikkel Teadusajakirja artikli kirje peab sisaldama infot artikli autori(te), ilmumisaasta, artikli pealkirja, ajakirja nime, aastakäigu, numbri ja leheküljenumbrite kohta. Ajakirja nimi ja aastakäik esitatakse kaldkirjas, number sulgudes. Kui artiklil on DOI-number (ingl *Digital Object Identifier* ehk elektrooniliste allikate identifikaator), lisatakse ka see.

Näited

Anspal, T., Leijen, Ä., & Löfström, E. (2019). Tensions and the teacher's role in student teacher identity development in primary and subject teacher curricula. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 63(5), 679-695. <https://doi.org/10.1080/00313831.2017.1420688>

Nelis, P., & Pedaste, M. (2020). Kaasava hariduse mudel alushariduse kontekstis: süstemaatiline kirjandusülevaade. *Eesti Haridusteaduste Ajakiri*, 8(2), 138-163. <https://doi.org/10.12697/eha.2020.8.2.06>

Artikkel ajalehest **Näited**
Garner, R. (2007, April 5). British parents spend least time with children. *The Independent*, p. 21.
Noorma, M. (2016, 14. apr). Nulltolerants plagiadile. *Postimees*, lk 17.
Veebis avaldatud ajaleheartikli kirjele lisatakse veebiaadress.

Näide

Raudla, H. (2019, 8. märts). Millest sõltub koolide digipädevus? *Õpetajate Leht*. <https://opleht.ee/2019/03/millest-soltub-koolide-digipadevus>

Raamat

Raamatul on autor, kordustrükk raamatust **Näited**
Fromkin, V., & Rodman, R. (1983). *An Introduction to Language* (3rd ed.). Holt-Saunders.
Toomela, A. (2016). *Kultuur, kõne ja Minu Ise*. Eesti Keele Sihtasutus.
Krull, E. (2018). *Pedagoogilise psühholoogia käsiraamat*. 3. Tr. TÜ Kirjastus.

Raamatul on koostaja või toimetaja **Näide**
Kikas, E. (toim). (2008). *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas*. TÜ Kirjastus.

Peatükk raamatust **Näited**
Jõgi, A-L., & Aus, K. (2015). Õpipädevus. E. Kikas, & A. Toomela (toim), *Õppimine ja õpetamine kolmandas kooliastmes. Üldpädevused ja nende arendamine* (lk 112-146). Eesti Ülikoolide Kirjastuse OÜ.
Oak, A., & Rose, E. (2003). Educational trends in England. In E.

Power, R. Tolden, & I. Cat (Eds.), *England Today* (pp. 22-54).
Cambridge University Press.

Elektronilised allikad Elektronilise dokumendi puhul peab kirje sisaldama teksti autorit (kui autor on teada), pealkirja, kodulehekülge ja veebiaadressi.

Dokument, autor ja aasta olemas **Näited**
American Psychological Association. (2020). *Student Title Page Guide*.
<https://apastyle.apa.org/instructional-aids/student-title-page-guide.pdf>
Haridus- ja Teadusministeerium. (2021). *Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035*. https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-09/1._haridusvaldkonna_arengukava_2035_kinnitatud_11.11.21.pdf

Dokument ilma autorita **Näide**
Kutsestandard. Õpetaja, tase 7. (2020).
<https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/exportPdf/10824233/>

Õigusaktid Õigusakti kirjes esitatakse õigusakti vastuvõtmise aasta ja veebiaadressina märgitakse link versioonile, mida töös kasutati.

Näide
Põhikooli riiklik õppekava (2010). *Riigi Teataja I 2010, 6, 22*.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13273133>

Veebileht **Näited**
Kiindumussuhe. (s.a.) <https://peaasi.ee/kiindumussuhe/>
Haridussilm. (2023). *Ukraina õppijad Eesti hariduses*.
<https://www.haridussilm.ee/ee/valdkonnaraportid/ukraina-oppijad-eesti-hariduses>

Veebis avaldatud dissertatsioonid ja lõputööd **Näited**
Ukkur, J. (2017). *Alustava kutseõpetaja professionaalse arengu toetamine* [magistritöö, Tallinna Ülikool]. ETERA.
<https://www.etera.ee/s/QQps2g6hhQ>
Õun, M. (2015). *Koolijuht algaja õpetaja toetajana koolikeskkonnaga kohanemisel* [magistritöö, Tartu Ülikool]. DSpace.
<http://hdl.handle.net/10062/48432>

Muud allikad

Videofail **Näide**
Aru, J. (2018). *Kuidas aju õpib?* [video]. <https://vimeo.com/289749373>

Konverentsi ettekanne Konverentsiettekande puhul sisaldab kirje ettekandja(te) nime; sulgudes konverentsi toimumisaega sh kuupäeva(i) ja aastat; ettekande pealkirja ja selle järel nurksulgudes ettekande tüüpi (tüübi kirjeldamisel võib olla paindlik ja nimetada nt suuline ettekanne, posterettekandeks vms); konverentsi nime ja toimumise asukohta. Kui kättesaadav on ka ettekande video, tuleb lisada kirje järele link sellele videole.

Näide
Evans, A. C., Jr., Garbarino, J., Bocanegra, E., Kinscherff, R. T., & Márquez-Greene, N. (2019, August 8–11). *Gun violence: An event on the power of community* [Conference presentation]. APA 2019 Convention, Chicago, IL, United States.
<https://convention.apa.org/2019-video>

Tabelid ja joonised on nummerdatud vastavalt nende viitamise järjekorrale tekstis. Igal tabelil on pealkiri. Tabel peab olema mõistetav ilma teksti abita. Kõik lühendid tuleb lahti seletada tabeli all olevates märkustes. Samuti peab tabel sisaldama korrektselt paigutatud veergude ja ridade pealkirju. Tabelid vormistatakse ühese reavahega ning esitatakse tekstis võimalikult selle osa all, milles tabelile viidatakse. Tabelis võib vajadusel vähendada teksti suurust kuni 10 p-ni. Vormistamisel jäetakse tabelis nähtavaks vaid olulisi tabeli osi eraldavad horisontaalsed jooned. Üldjuhul esitatakse tabel ühel lehel. Pikema tabeli võib esitada lisas või poolitada lehekülgede vahel, aga sellisel juhul tuleb tabelile uuel lehel päis uuesti lisada. Informatiivne tabel on selline, mis täiendab teksti, mitte ei korda seda. Igale tabelile tuleb tekstis viidata ning osutada, millele selles tabelis tähelepanu pöörata. Rõhutada tuleks vaid kõige olulisemat, sest kui tekstis on kommenteeritud iga tabelis sisalduvat numbrit, on tabel ise ülearune.

Joonisena käsitletakse mistahes illustreerivat materjali peale tabeli (nt graafikut, joonistust, fotot jmt). Põhilised vormistamisnõuded on samad kui tabelil (vt näiteid järgmisel lehel).

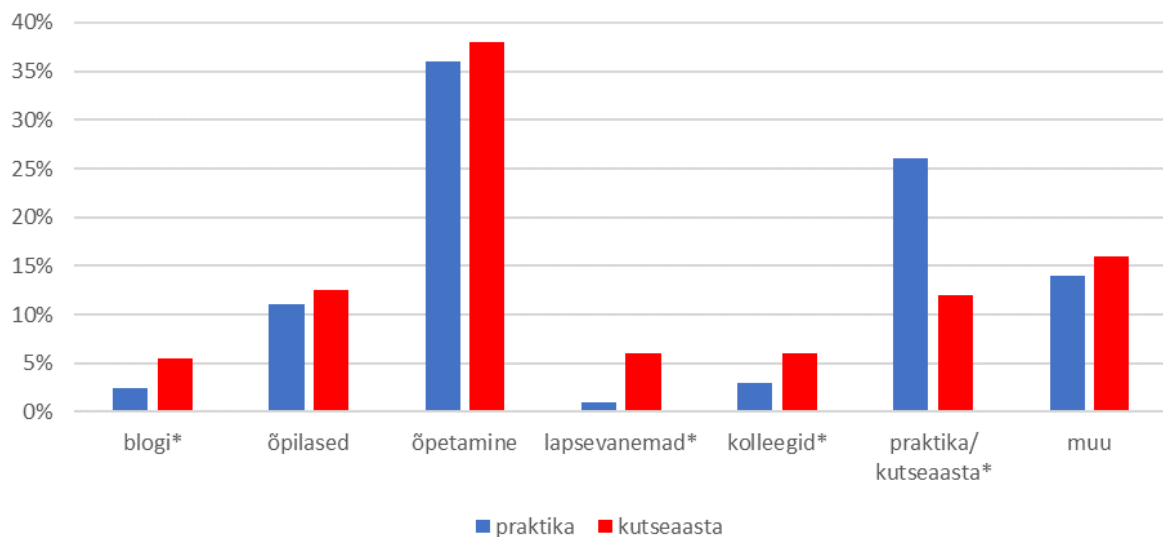
Näited:

Tabel 7. Õpetajatele ja eakaaslastele kui õpimotivatsiooni mõjutajatele antud hinnangute keskmised, standardhälbed, miinimumid ja maksimumid (Vellak, 2019, lk 22).

Faktorid	M	SD	Min	Max
Õpetajad kui positiivsed motiveerijad	2,93	0,56	1	4
Individuaalne õppimiskäitumine	2,64	0,56	1	4
Eakaaslased kui positiivsed motiveerijad	2,53	0,59	1	4
Õpetajad kui negatiivsed motiveerijad	2,13	0,59	1	4
Eakaaslased kui negatiivsed motiveerijad	1,46	0,48	1	4

Märkused. M – keskmine; SD – standardhälve; Min – miinimum; Max – maksimum

Joonis 1. Praktikantide ja algajate õpetajate blogipostituste temade osakaal (Luik & Taimalu, 2016, lk 131).

Märkus. * – statistiliselt oluline erinevus praktikantide ja algajate õpetajate vahel ($p < 0,01$)

Tiitellehe vormistamine

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
... õppekava

Ees- ja perekonnanimi
TÖÖ PEALKIRI
Bakalaureusetöö/Magistritöö

Juhendaja(d): akadeemiline ametinimetus ning ees- ja perekonnanimi
(akadeemiline) ametinimetus ning ees- ja perekonnanimi

Tartu 20

Tiitellehe vormistamise näide

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Klassiõpetaja õppekava

Mari Maasikas
TÖÖ PEALKIRI
Magistritöö

Juhendaja: lektor Uku Udupasun

Lisa 2. Lõputöö (bakalaureuse-/magistritöö) projekti vorm

Üliõpilane (ees- ja perekonnanimi, õppekava, ülikooli astumise aasta, e-posti aadress)
Töö esialgne pealkiri ja maht EAPdes (Magistritöö puhul ka teaduseriala (CERCS))
Juhendaja(d) (ees- ja perekonnanimi, kraad, töökoht, kontaktandmed)
Teema valiku põhjendus ja uurimisprobleem (teaduslikult põhjendatud ja korrektselt viidatud)
Töö eesmärk (ühe lausena)
Töö hüpotees(id) ja/või uurimisküsimused
Uurimismetoodika: valim, andmekogumine, andmeanalüüs
Töö ajakava (umbkaudne ajajaotus kuude kaupa)
Lõputöö projekti koostamisel kasutatud kirjandus (vormistatud vastavalt siinsele juhendile)
Üliõpilase allkiri: (digitaalselt allkirjastatud)
Juhendaja allkiri: (digitaalselt allkirjastatud)

Lisa 3. Lõputöö retsenseerimise vorm

Üliõpilane:

Lõputöö pealkiri:

Retsensent:

Retsensioon on aluseks lõputöö kaitsmisel ja diskussioonil kaitsjaga. Palume retsensiooni koostamisel lähtuda alljärgnevatest kriteeriumitest, lisades iga kriteeriumi osas omapoolseid tähelepanekuid, kommentaare ja küsimusi.

Väljund	Kriteerium	Retsensendi kommentaarid ja küsimused
Väljund 1. Püstitab teaduskirjandusele toetudes uurimisprobleemi ning sellega kooskõlas sõnastab uurimuse eesmärgi ja uurimisküsimused ja/või hüpoteesid.	1. Pealkirja kooskõla uurimisprobleemi ja uurimisküsimuste ja/või hüpoteesidega	
	2. Uurimisprobleem	
	3. Uurimiseesmärk	
	4. Uurimisküsimused ja/või hüpoteesid	
Väljund 2. Leiab, analüüsib ja sünteesib teemakohast teaduskirjandust, selles esitatud teoreetilisi käsitlusi ning uurimistulemusi.	5. Kirjanduse teaduslik usaldusväärsus, teema- ja ajakohasus ja ülevaate sisukus	
	6. Põhimõistete defineerimine ja kasutamine	
	7. Teemakäsitluse sisuline loogilisus ja sünteesi tase	
Väljund 3. Valib oma uuringuks sobivaima uurimismeetodi, põhjendab selle valikut, töötleb ja analüüsib uurimisandmeid.	8. Valimi sobilikkus ja põhjendatus	
	9. Andmekogumise (instrument ja protseduur) sobilikkus, põhjendatus ja kvaliteedi tagamine	
	10. Andmeanalüüsi sobilikkus, põhjendatus ja kvaliteedi tagamine	
	11. Uuringu läbiviimise (valimi koostamine, andmekogumine ja -analüüs) kooskõla eetikanõuetega	
Väljund 4. Esitab oma uuringu tulemused ning tõlgendab neid	12. Tulemuste esitamine	
	13. Uurimistulemuste üle arutlemine/tõlgendamine	

lähtuvalt teoreetilistest lähtekohtadest ja varasemate uurimuste tulemustest.	14. Uuringu piirangud, tulemuste rakendamise võimalused ja soovitused edasisteks uuringuteks	
Väljund 5. Järgib akadeemilise kirjutamise nõudeid kooskõlas lõputööde vormistamise juhendiga.	15. Uurimistöö maht, vastavus vormistus- ja viitamise nõuetele	
	16. Uurimistöö keelekasutus ja õigekiri	

Mida soovid veel töö kohta välja tuua või küsida?

Lisa 4. Lõputööde hindamiskriteeriumid

Positiivse tulemuse saamiseks peab kõigi kriteeriumite puhul olema saavutatud miinimumtase.

Väljund 1. Püstitab teaduskirjandusele toetudes uurimisprobleemi ning sellega kooskõlas sõnastab uurimuse eesmärgi ja uurimisküsimused ja/või hüpoteesid.

Kriteerium	Maksimum	Keskmine	Miinimum
1. Pealkirja kooskõla uurimisprobleemi ja uurimisküsimuste ja/või hüpoteesidega	Töö pealkiri on täielikus kooskõlas uurimisprobleemi, eesmärgi ja uurimisküsimuste ja/või hüpoteesidega.	Töö pealkiri on osaliselt kooskõlas uurimisprobleemi, eesmärgi ja uurimisküsimuste ja/või hüpoteesidega.	Töö pealkiri on vähesel määral kooskõlas uurimisprobleemi, eesmärgi ja uurimisküsimuste ja/või hüpoteesidega.
2. Uurimisprobleem	Uurimisprobleem on teooriatele ja/või varasematele uurimustele tuginevalt selgelt sõnastatud ja piisavalt põhjendatud.	Uurimisprobleem on teooriatele ja/või varasematele uurimustele tuginevalt sõnastatud ja põhjendatud.	Uurimisprobleem on teooriatele ja/või varasematele uurimustele tuginevalt sõnastatud, kuid selle põhjendus ei ole arusaadav.
3. Uurimiseesmärk	Uurimiseesmärk on selgelt sõnastatud, seotud uurimisprobleemiga ning tööd läbivalt ühtmoodi sõnastatud.	Uurimiseesmärk on sõnastatud, osaliselt seotud uurimisprobleemiga ning tööd läbivalt ühtmoodi sõnastatud.	Uurimiseesmärk on sõnastatud, kuid seos uurimisprobleemiga ei ole selge.
4. Uurimisküsimused ja/või hüpoteesid	Uurimisküsimused ja/või hüpoteesid on selgelt sõnastatud ja kooskõlas uurimiseesmärgiga. Hüpoteesid on sõnastatud viidates teooriale ja/või varasematele uurimustele.	Uurimisküsimused ja/või hüpoteesid on sõnastatud ja osaliselt kooskõlas uurimiseesmärgiga. Hüpoteesid on sõnastatud viidates teooriatele ja/või varasematele uurimustele.	Uurimisküsimused ja/või hüpoteesid on sõnastatud, kuid seos uurimiseesmärgiga ei ole selge või hüpoteeside sõnastamisel ei ole viidatud teooriale ja/või varasematele uurimustele.

Väljund 2. Leiab, analüüsib ja sünteesib teemakohast teaduskirjandust, selles esitatud teoreetilisi käsitlusi ning uurimistulemusi.

Kriteerium	Maksimum	Keskmine	Miinum
5. Kirjanduse teaduslik usaldusväärsus, teema- ja ajakohasus ja ülevaate sisukus	Uuritavast teemast on antud teaduslikult usaldusväärsetele, teema- ja ajakohastele allikatele toetudes suurepärase ülevaade, mis on kooskõlas uurimusliku osaga.	Uuritavast teemast on antud enamasti teaduslikult usaldusväärsetele, teema- ja ajakohastele allikatele toetudes hea ülevaade, mis on kooskõlas uurimusliku osaga.	Uuritavast teemast on antud enamasti teaduslikult usaldusväärsetele, teema- ja ajakohastele allikatele toetudes kasin ülevaade, mis on osalises kooskõlas uurimusliku osaga.
6. Põhimõistete defineerimine ja kasutamine	Kõik põhimõisted on töös defineeritud ja neid kasutatakse tööd läbivalt asjakohaselt.	Kõik põhimõisted on töös defineeritud ja neid kasutatakse tööd läbivalt enamasti asjakohaselt.	Põhimõisted on töös enamasti defineeritud ja/või neid kasutatakse töös ebaselgelt.
7. Teemakäsitluse sisuline loogilisus ja sünteesi tase	Teoreetilise ülevaate struktuur on loogiline ja varasemaid uurimusi ning teooriaid on suurepäraselt sünteesitud.	Teoreetilise ülevaate struktuur on enamasti loogiline ja varasemaid uuringuid ning teooriaid on hästi sünteesitud.	Teoreetilise ülevaate struktuur on enamasti loogiline ja varasemaid uuringuid ning teooriaid on kasinalt sünteesitud.

Väljund 3. Valib oma uuringuks sobivaima uurimismeetodi, põhjendab selle valikut, töötleb ja analüüsib uurimisandmeid.

Kriteerium	Maksimum	Keskmine	Miinum
8. Valimi sobilikkus ja põhjendatus	Valim on sobilik töö eesmärgi täitmiseks, selle koostamise põhimõtteid on põhjalikult selgitatud viidates allikatele ja esitatud on uuringu seisukohalt olulised taustaandmed.	Valim on sobilik töö eesmärgi täitmiseks, selle koostamise põhimõtteid on selgitatud ja enamasti on esitatud uuringu seisukohalt olulised taustaandmed.	Valim on osaliselt sobilik töö eesmärgi täitmiseks ja esitatud on mõned uuringu seisukohalt olulised taustaandmed.
9. Andmekogumise (instrument ja protseduur) sobilikkus, põhjendatus ja kvaliteedi tagamine	Andmekogumine on sobilik töö eesmärgi täitmiseks, selle valikut ja läbiviimise põhimõtteid on põhjendatud viidates allikatele.	Andmekogumine on sobilik töö eesmärgi täitmiseks, selle valikut ja läbiviimise põhimõtteid on põhjendatud. Andmekogumise kvaliteedi tagamiseks on läbi	Andmekogumine on osaliselt sobilik töö eesmärgi täitmiseks, selle valikut ja läbiviimise põhimõtteid on kasinalt kirjeldatud. Andmekogumise kvaliteedi

	Andmekogumise kvaliteedi tagamiseks on läbi viidud asjakohaseid tegevusi ja neid on põhjalikult kirjeldatud.	viidud asjakohaseid tegevusi ja neid on kirjeldatud.	tagamiseks on läbi viidud tegevusi ja neid on kirjeldatud.
10. Andmeanalüüsi sobilikkus, põhjendatus ja kvaliteedi tagamine	Andmeanalüüs on kooskõlas hüpoteeside ja/või uurimisküsimustega, selle valik on asjakohane ja protseduuri on põhjalikult kirjeldatud. Andmeanalüüsi kvaliteedi tagamiseks on läbi viidud asjakohased tegevused ja neid on põhjalikult kirjeldatud.	Andmeanalüüs on kooskõlas hüpoteeside ja/või uurimisküsimustega, selle valik on asjakohane ja protseduuri on mõningal määral kirjeldatud. Andmeanalüüsi kvaliteedi tagamiseks on läbi viidud asjakohased tegevused ja neid on mõningal määral kirjeldatud.	Andmeanalüüs on osaliselt kooskõlas hüpoteeside ja/või uurimisküsimustega, selle valik on osaliselt asjakohane ja protseduuri on kasinalt kirjeldatud.
11. Uuringu läbiviimise (valimi koostamine, andmekogumine ja -analüüs) kooskõla eetikanõuetega	Uuring on kavandatud ja läbi viidud kooskõlas eetika nõuetega, uuringu kavandamise ja läbiviimise kõikides etappides on kirjeldatud eetika nõuete tagamist viidates allikatele.	Uuring on kavandatud ja läbi viidud kooskõlas eetika nõuetega, uuringu kavandamise ja läbiviimise mõnes etapis on kirjeldatud eetika nõuete tagamist.	Uuring on kavandatud ja läbi viidud kooskõlas eetika nõuetega.

Väljund 4. Esitab oma uuringu tulemused ning tõlgendab neid lähtuvalt teoreetilistest lähtekohtadest ja varasemate uurimuste tulemustest.

Kriteerium	Maksimum	Keskmine	Miinimum
12. Tulemuste esitamine	Kõik olulisemad andmeanalüüsi tulemused on esitatud arusaadavalt ning loogilises järgnevuses, arvestades hüpoteese ja/või uurimisküsimusi ning kõik illustreerivad vahendid on asjakohased.	Andmeanalüüsi tulemused on esitatud enamasti arusaadavalt ning loogilises järgnevuses, arvestades hüpoteese ja/või uurimisküsimusi ning illustreerivad vahendid on enamasti asjakohased.	Andmeanalüüsi tulemused on esitatud enamasti arusaadavalt arvestades hüpoteese ja/või uurimisküsimusi, illustreerivad vahendid on vähesel määral asjakohased.

13. Uurimistulemuste üle arutlemine/tõlgendamine	Uurimisküsimuste ja/või hüpoteesidega seotud olulisemaid tulemusi on ammendavalt seostatud teooriaga ja/või varasemate uurimustega ning tõlgendatud, pakkudes mitmeid asjakohaseid põhjendusi tulemustele.	Uurimisküsimuste ja/või hüpoteesidega seotud tulemusi on osaliselt seostatud teooriaga ja/või varasemate uurimustega ja tõlgendatud, pakkudes mõningaid põhjendusi tulemustele.	Uurimisküsimuste ja/või hüpoteesidega seotud tulemusi on vähesel määral seostatud teooriaga ja/või varasemate uurimustega, pakkudes üksikuid põhjendusi tulemustele.
14. Uuringu piirangud, tulemuste rakendamisevõimalused ja soovitus edasisteks uuringuteks	Esitatud on mitmed asjakohased uuringu piirangud ja rakendamisevõimalused ja nende üle on ammendavalt arutletud. Esitatud on mitmed asjakohased soovitus edasiste uuringute tegemiseks.	Esitatud on mõningad asjakohased uuringu piirangud ja rakendamisevõimalused ja nende üle on osaliselt arutletud. Esitatud on mõningad asjakohased soovitus edasiste uuringute tegemiseks.	Esitatud on mõningad uuringu piirangud ja rakendamisevõimalused. Esitatud on mõningad soovitus edasiste uuringute tegemiseks.

Väljund 5. Järgib akadeemilise kirjutamise nõudeid kooskõlas lõputööde vormistamise juhendiga.

Kriteerium	Maksimum	Keskmine	Miinimum
15. Uurimistöö maht, vastavus vormistus- ja viitamise nõuetele	Töö maht on sisuliselt põhjendatud ja vastab lõputöö nõuetele. Töö vormistus, viitamine ja kasutatud allikate loetelu on täielikus kooskõlas lõputöö nõuetega.	Töö maht on sisuliselt põhjendatud ja vastab lõputöö nõuetele. Töö vormistus, viitamine ja kasutatud allikate loetelu on enamasti kooskõlas lõputöö nõuetega.	Töö maht vastab lõputöö nõuetele. Viitamine vastab lõputöö nõuetele, töö vormistuses ja kasutatud allikate loetelus esineb mitmeid puudusi.
16. Uurimistöö keelekasutus ja õigekiri	Töö keelekasutus on täielikus kooskõlas teadusteksti nõuetega, õigekiri on veatu.	Töö keelekasutuses esineb üksikuid puudujääke teadusteksti nõuete järgimisel, esineb üksikuid õigekirjavigu.	Töö keelekasutuses esineb olulisi puudujääke teadusteksti nõuete järgimisel. Töös esineb mitmeid õigekirjavigu.

Väljund 6. Esitleb tööd ja kaitseb oma seisukohti avalikus akadeemilises diskussioonis.

Kriteerium	Maksimum	Keskmine	Miimum
17. Uurimistöö avaliku esitlemise selgus	Töö olulisematest osadest antakse etteantud aja jooksul teemakohane ja ladus ülevaade, kasutades eesmärgipäraselt ettekannet toetavat korrektselt koostatud materjali.	Töö olulisematest osadest antakse etteantud aja jooksul teemakohane ülevaade, kasutades eesmärgipäraselt ettekannet toetavat materjali.	Töö osadest antakse etteantud aja jooksul teemakohane ülevaade, kuid ettekandes ei käsitleta kõiki töö olulisemaid osi. Kasutatakse ettekannet toetavat materjali.
18. Küsimustele vastamine ja diskussioonis osalemine	Küsimustele vastamine on asjakohane, vastused on põhjendatud ning arutlus on seotud töö teema ja teoreetilise taustaga. Suhtlus on vastastikku lugupidav.	Küsimustele vastamine on enamasti asjakohane, vastused on enamasti põhjendatud ning arutlus on üldjuhul seotud töö teema ja teoreetilise taustaga. Suhtlus on vastastikku lugupidav.	Küsimustele vastamine on enamasti asjakohane, vastused on vähesel määral põhjendatud ning arutlus on üldjuhul seotud töö teemaga. Suhtlus on vastastikku lugupidav.